

ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА

РЕЗИМЕ

ИЗВЕШТАЈА О РЕВИЗИЈИ СВРСИСХОДНОСТИ ПОСЛОВАЊА „Ефикасност расподеле и коришћења наменских трансфера у социјалној заштити”

26. јануар 2023. године

Законом о социјалној заштити, наменски трансфери у социјалној заштити уведени су као механизам којим се са централног нивоа пружа финансијска подршка јединицама локалне самоуправе за обезбеђивање услуга социјалне заштите из њихове надлежности, а који за циљ имају допринос развоју услуга социјалне заштите на локалном нивоу.

Уредбом о наменским трансферима у социјалној заштити су утврђени висина наменског трансфера за финансирање услуга социјалне заштите, критеријуми за његову расподелу по појединим јединицама локалне самоуправе, критеријуми за учешће локалне самоуправе и динамика преноса средстава, као и услуге које су од посебног значаја за Републику Србију.

Јавно доступни подаци указују да је велики део средстава из наменских трансфера потрошен (87,7%), док је нешто више од 12% средстава из наменских трансфера остало неутрошено, али упућују и на проблеме који се тичу финансирања услуга социјалне заштите из ових средстава и извештавања о њиховом утрошку.

Такође, јавно доступни подаци указују да се ЈЛС у великој мери ослањају на средства која се добијају из наменских трансфера, смањујући издвајања за ову намену из локалних буџета.

Анализом података Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Извештаја о утрошку наменских трансфера (финансијских, наративних и статистичких) које су јединице локалне самоуправе достављале у периоду 2019 - 2021. године утврдили смо следеће:

- укупан износ одређених наменских трансфера у социјалној заштити се смањивао из године у годину и то: у 2019. години је износио 752 милиона динара, у 2020. години 605 милиона динара, а у 2021. године 556 милиона динара;
- расподела наменских трансфера по ЈЛС указује на несразмерно смањење али и повећање додељених средстава;
- поједине ЈЛС нису успевале да потроше добијена средства, најчешће због, како су наводиле, кратких рокова од добијања наменских трансфера до набавке услуга социјалне заштите и недостатка административних процедура;
- од укупног броја ЈЛС које су добиле наменске трансфере и биле у обавези да доставе извештаје о утрошку добијених средстава у 2019. години извештај није доставило 69 ЈЛС, што чини 55% ЈЛС, за 2020. годину 8 ЈЛС односно 6% ЈЛС, а у 2021. години све ЈЛС су доставиле извештаје, што указује да Министарство за рад није располагало потпуним информацијама о трошењу наменских трансфера.

Досадашња пракса спровођења наменских трансфера није предвиђала праћење ефеката потрошње средстава, нити је постајао механизам који би показао у којој мери су задовољене потребе корисника из локалних заједница које су кориснице трансфера.

Наведени разлози определили су Државну ревизорску институцију да спроведе ревизију сврсисходности пословања на тему „Ефикасност расподеле и коришћења наменских трансфера у социјалној заштити”, испита узроке наведених проблема и да препоруке за унапређење ове области.

Циљ ревизије је да се испита да ли су надлежни органи предузели адекватне активности за ефикасну расподелу и коришћење наменских трансфера у циљу развоја услуга социјалне заштите.

Ревизијом је обухваћен субјект који има надлежности и одговорности у области наменских трансфера у социјалној заштити: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Кључном поруком, након спроведене ревизије сврсисходности пословања утврдили смо следеће:

Наменски трансфери у износу од 1,9 милијарди динара више би допринели развоју услуга социјалне заштите да су благовремено предузете активности на њиховој ефикасној расподели и вршењу надзора над коришћењем истих.

У наставку су дати закључци и налази до којих смо дошли у поступку ревизије:

Закључак 1: Нису предузете све потребне активности у циљу ефикасне расподеле средстава по основу наменских трансфера у социјалној заштити, што за последицу може имати њихову неправичну расподелу.

- Министарство за рад не располаже потпуним и поузданим подацима за примену прописаних критеријума за расподелу наменских трансфера у социјалној заштити.
- Неблаговремено спровођење активности Министарства за рад у расподели наменских трансфера успорава јединице локалне самоуправе у доследном планирању и обезбеђивању услуга социјалне заштите.
- Иновативне услуге у социјалној заштити нису дефинисане, што је за последицу имало изостанак њиховог развоја и финансирања.

Закључак 2: Изостанак суштинске анализе података јединица локалне самоуправе и непостојање минималних стандарда појединих услуга отежава оцену доприноса наменских трансфера развоју услуга социјалне заштите.

- Министарство за рад не врши суштинску анализу прикупљених података у вези са наменским трансферима како би оценило њихов утицај на развој услуга социјалне заштите.
- Непостојање минималних стандарда за одређене услуге социјалне заштите и дужина трајања поступка лиценцирања утичу на квалитет пружања услуга социјалне заштите.
- Међусобна права и обавезе Министарства за рад и јединица локалне самоуправе нису прецизно дефинисана, нити пружају основ за праћење извршења одредаба уговора.

Закључак 3: Није успостављен ефикасан надзор у области наменских трансфера у социјалној заштити што за последицу може имати њихово несврсисходно и ненаменско трошење.

- Трошење средстава наменских трансфера у социјалној заштити је делимично праћено, због чега поједине јединице локалне самоуправе неутрошени износ наменских трансфера нису враћале у буџет РС.
- Није вршен надзор над наменским трошењем средстава по основу наменских трансфера у социјалној заштити.

За све утврђене несврсисходности субјекту ревизије дате су одговарајуће препоруке како би се отклонили узроци проблема.